

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 212/2023
15.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић, Александра Степановића и Тајјане Вуковић, чланова већа, са саветником Врховног суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Гвоздена Гргура, поднетом против правноснажног решења Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кв По4 282/2022 од 27.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 15.11.2023. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Гвоздена Гргура, поднет против правноснажног решења Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кв По4 282/2022 од 27.12.2022. године у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Решењем Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кппр По4233/22 од 18.11.2022. године одређена је привремена мера обезбеђења имовинскоправног захтева у износу 3.250.061,00 динара, оштећеног ББ, па је забрањено отуђење и оптерећење непокретности - четворособан стан број посебног дела ..., корисне површине 114 М2, улица ... број ..., који се налази у стамбено-пословној згради изграђеној на парцели број ..., уписана у листу непокретности број .. К.О. ..., власника трећег лица ВВ.

Истим решењем је одређено да привремена мера може да траје до правноснажног окончања кривичног поступка који се против окривљеног АА води због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези са ставом 1. и чланом 61. КЗ под бројем КТИКО 34/22 води код ВЈТ у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције или другачије одлуке суда. У преосталом

делу захтев за одређивање привремене мере обезбеђења имовинскоправног захтева до износа од 27.971.784,00 је одбијен.

Решењем Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кв По4 282/2022 од 27.12.2022. године делимично је уважена жалба браниоца окривљеног и преиначено решење Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кппр По4233/22 од 18.11.2022. године, на тај начин што је одређена привремена мера обезбеђења имовинскоправног захтева у износу од 27.298.804,00 динара, у корист оштећеног ББ, због чега је забрањено отуђење и оптерећење четворособног стана број посебног дела .., корисне површине 114 М2, улица ... број .., који се налази у стамбено-пословној згради изграђеној на парцели број .., уписана у листу непокретности број .. К.О. ..., власника трећег лица ВВ.

Истим решењем одређено је да привремена мера може да траје до правноснажног окончања кривичног поступка који се против окривљеног АА води због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези са ставом 1. и чланом 61. КЗ под бројем КТИКО 34/22 води код ВЈТ у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције или другачије одлуке суда. Наложено је РГЗ – Служби катастра непокретности ..., да одмах по пријему решења у регистру у којем се води та непокретна имовина, упише ово решење о привременој мери, док је у преосталом делу, жалба браниоца одбијена као неоснована.

Против правноснажног решења Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кв По4 282/2022 од 27.12.2022. године захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА – адвокат Гвозден Гргур, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) и 11), став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, укине побијано решење и предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажна решења против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, док су у осталом делу испуњени услови за одбачај захтева.

Бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву указује да је доношењем побијаног другостепеног решења Вишег суда у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције Кв По4 282/2022 од 27.12.2022. године, на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, обзиром да је другостепени суд одлучивао о жалби на решење првостепеног суда, коју је једино бранилац окривљеног изјавио, а не и јавни тужилац, те је другостепени суд преиначио првостепено решење и одредио привремену меру обезбеђења имовинскоправног захтева оштећеног у већем износу од онога који је утврдио првостепени суд. Бранилац окривљеног истиче да је на овај начин другостепени суд

преиначио првостепено решење на горе у односу на окривљеног и на првостепено решење, чиме је повредио принцип забране преиначења на штету оптуженог прописан одредбом члана 453. ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 453. Законика о кривичном поступку прописана је забрана преиначења на штету оптуженог, и она гласи: „Ако је изјављена жалба само у корист оптуженог, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције“.

Дакле, из садржине ове одредбе сасвим је јасно да се односи на одређен садржај у пресуди и то одлуку у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

Међутим, у конкретном случају како се ради о решењу донетом током истражног поступка којим је одлучено о жалби на првостепено решење о одређивању привремене мере ради обезбеђивања имовинскоправног захтева оштећеног, то се преваходно поставља питање да ли се ова забрана садржана у члану 453. ЗКП односи и на ове одлуке тј. решења о одређивању привремене мере за обезбеђење имовинскоправног захтева оштећеног.

У вези са тим Врховни суд најпре истиче да то питање није изричито регулисано ни једном одредбом ЗКП, те се мора тумачити у духу општих начела кривичног поступка.

Пре свега треба имати у виду да је у својој суштини забрана *reformatio in peius* правно правило по којем правни лек који је изјављен само у корист окривљеног не може проузроковати за њега неповољнију одлуку суда, него да тај правни лек уопште није изјавио.

Установа *reformatio in peius*, односно забрана преиначења на горе, пружа правну сигурност окривљеном да правним леком који је изјавио не може погоршати свој положај. Тиме се омогућава слобода улагања правног лека, без страха да се може решити на штету окривљеног, што је у складу са духом нашег кривичног поступка, првенствено имајући у виду положај окривљеног у кривичном поступку, што налажу принципи правне сигурности и правичности.

Сходно наведеном по налажењу Врховног суда принцип *reformatio in peius* је увек прекршен када је суд решавајући само по жалби окривљеног донео одлуку којом је његов положај погоршан у односу на одлуку против које је жалба изјављена.

У конкретном случају, након што је Виши суд у Новом Саду, Посебно одељење за сузбијање корупције 18.11.2022. године донео решење Кппр По4233/22 којим је одређена привремена мера обезбеђења имовинскоправног захтева оштећеног у износу 3.250.061,00 динара, и забрањено отуђење и оптерећење непокретности четворособан стан број посебног дела ..., корисне површине 114 М2, улица ... број ..., који се налази у стамбено-пословној згради изграђеној на парцели број .., уписана у листу непокретности број .. К.О. ..., власника трећег лица ВВ, исти суд је оспореним

решењем Кв По4 282/2022 од 27.12.2022. године делимичим уважавањем жалбе браниоца окривљеног преиначио првостепено решење тако што је одредио привремену меру обезбеђења имовинскоправног захтева оштећеног на истој непокретности односно предметном стану, али опредељујући висину износа обезбеђења имовинскоправног захтева на износ од 27.298.804,00 динара.

По налажењу Врховног суда, окривљени односно треће лице које је власник предметне непокретности није претрпео штету нити више ограничења својих права у поступку по изјављеној жалби.

Наиме, циљ законодавца, када се има у виду одредба члана 453. ЗКП јесте да подносилац жалбе мора да рачуна на правну сигурност да по изјављеној жалби у своју корист не може проћи горе него што је прошао одлуком првостепеног суда.

У члану 257. ЗКП предмет одлучивања је привремена мера по Закону о извршењу и обезбеђењу која се састоји у забрани отуђења и оптерећења одређене непокретности, тачније у овом случају стана у одређеној квадратури и власника трећег лица како је то наведено у побијаном решењу. Суд је привремену меру на истоветан начин и истоветним садржајем определио у погледу ограничења права власника, у целокупном поступку изрицања привремене мере онако како је то прописано чланом 459. тачка 2) Закона о извршењу и обезбеђењу, те је тако ограничење права власника предметне имовине уписано и у катастар без икаквих измена. Износ који другостепени суд опредељује у изреци решења и који се разликује од онога у првостепеном решењу суда потпуно је ирелевантан за садржај и начин извршења привремене мере и представља заправо стваран износ истакнутог имовинскоправног захтева од стране оштећеног.

Стога окривљени, односно власник непокретности није претрпео никакву штету која би се састојала у већем ограничењу његових права на предметној непокретности од онога како је то определио првостепени суд, а износ постављеног имовинског захтева свакако није премашен у побијаном решењу и није произвољно опредељен.

Дакле, опредељивање висине износа који се обезбеђује привременом мером (под условом да не премашује постављени имовинскоправни захтев), нема утицаја на коначну одлуку суда у кривичном поступку о томе да ли ће оштећени остварити право на имовинскоправни захтев и колико он износи, а у конкретном поступку одлучивања о привременој мери тај износ је само привремено одређена висина новчаног потраживања које се мером обезбеђује.

Следствено наведеном, по налажењу овога суда побијаним решењем није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у осталом делу је одбачен.

Наиме, бранилац окривљеног правноснажно решење побија и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП из разлога што је изрека неразумљива. Поред наведеног истиче се и битна повреда одредаба

кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП јер је изрека у супротности сама са собом, као што се наводи и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП. Како наведене повреде не представљају законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, то је у овом делу захтев браниоца окривљеног оцењен као недозвољен.

Такође, бранилац окривљеног захтев за заштиту законитости подноси и због повреде одредабе члана 32. Устава Републике Србије.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ових повреда захтев за заштиту законитости нема прописан садржај.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Гвоздена Гргура, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев у односу на ову повреду одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП и члана 485. став 4. и 485. ЗКП захтев одбацио и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић